

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztályozás

614.31

Szerző:

Cím: *Általános tejhiány és tejhamisítás*

Forrás:

Az Est

Bp.

1915 X.20

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

Általános tejhiány és tejhamisítás

Mennyit nyer a főváros a sertésein?

— Az Est tudósítójától —

A főváros tizes népelemezési bizottsága ma állítólag megint a tej, a tejszín és vaj kérdését tárgyalja. Még tavasz volt, a mikor az intéző körök rendre, a legnagyobb egyöntetűséggel megállapították, hogy: *Őszszel nagy tejhiány lesz.* Ebben tényleg igazuk volt, mert már nyáron igen jelentékeny tejhiány volt, mely most egyre fokozódik. A folytonos ankétozások, megbeszélések, tejértekezletek csak tiszta szócsaták voltak, melyek semmi eredménnyel nem jártak. Egy valamire való lépés történt csak a tej dolgában, — a Máv.-é, a mikor a vasut megfelelő számú hűtőkocsit bocsátott a tejellátás rendelkezésére. Ezalatt Ausztriában és Németországban betiltották a tejszínhabot, óriási kondenzált tejkészleteket szereztek be, a kávéházakat kondenzált tej használatára szorították, tegnapelőtt pedig Berlinben és Brandenburg tartományban *maximáltak a vaj árát* is és mindezzel egyre jobban elősegítették a népesség tejellátását. Pedig Bécsben is, a német városokban is sokkal nehezebb kérdés ez, mint nálunk, mert a tejfogyasztás aránylag 2—3-szor nagyobb a miénknél.

A fővárosban most hétről-hétre olyan csökkenést mutat a tejfelhozata-

tal, helyesebben mondva a közönség tejellátása, melylyel már nem bír lépést tartani az az *eszveszett tejhamisítás*, a mi itt nálunk folyik. Az ellenőrzés viszont alig valami. Négy-öt hetenkint jelentik, hogy a főváros közélemezési ügyosztályának megbizottai hajnali látogatást tettek a pályaudvarokon, milimárikát fogtak el, három kis-, meg egy nagykereskedő tejét vizsgálták meg s természetesen mindenütt nagymértékű tejhamisítást meg lefőlözést konstatáltak.

A vásárbiztosok összejárják a fűszerek meg tejkisárusok boltjait, s a hol csak a laktodenzimétert beledugják a tejbe, *vizezést, lefőlözést, szóval hamisítást állapítanak meg.* A rendőrség és az iparhatóságok nyakra-főre büntetnek, visszaesés alkalmával vagonba illő pénzbírságot mérnek ki a kisemberekre, a *tejhamisítás pedig szünet nélkül folyik tovább*, mint valami tiltott gyönyör. A legjellemzőbb, hogy a *kiskereskedő már nem is tagadja, hogy hamis tejet árul*, — ha ugyan kap — mert a tejnagykereskedő elsősorban a kávéházat szolgálja ki, a melynek joga van a tejért nagyobb árat fizetni. De mit csináljon; ha nincs tej, elszokik a vevő és mást sem vásárol nála.

— Nem vagyok bolond, — mondta

nekünk egy kiskereskedő — hogy azt a pár rongy liter tejet meg-hamisítsam, a mit naponta kapok. Hiszen ha egyszer megfognak, több büntetést fizethetek, mint a meny-nyit egész évben keresek a tejen, de kell a tej, hogy a vevőt megtartsam. *Alig birunk védekezni a nagykereskedők hamis teje ellen.* Leg-ujabban azt eszelték ki, hogy *míg a kocsi az utcán szalad, a kannákra cédulát ragasztanak azzal a fel-írással, hogy lefőlözött tej.* Mikor aztán az üzletem elé érnek, az én tejemről letépi a cédulát és akkor rögtön teljes tejjé válik, s nekem is így kell megfizetni. Ha nem tetszik — visszaviszi.

Egy másik fűszeressel a *következő eset történt: Két kanna tejet hozott neki a tejeskocsi.* Az egyiket felbontotta és mérte belőle a tejet, míg a másik még leplombázottan állott. Jött a vásárbiztos és a nyitott kannából mintát vett. A kereskedő követelte, hogy nyissa fel a zárt kannát is és vegyen abból is mintát, hadd lássa, ha a tej hamisított, hogy nem nála, hanem a nagykereskedőnél vizezték meg. A vásárbiztos vonakodott, de mikor a kereskedő erőlyesen lépett fel, megtette. A vizsgálat mind a két tejről kiderítette, hogy vizes.

A hatóság pedig megbüntette egy a kis-, mint a nagykereskedőt. A dolog további következménye az lett, hogy a nagykereskedő *másnap boszúból egyszerűen nem küldött tejet a fűszeres-*

nek. Ez, hogy a vevőt ki tudja szolgálni, cselédet, inast, vicét szanaszét futtatott a környéken és a piacra, meg a kávémérésekből 56 filléres áron, valahogy összeszerzett valami tej-kotyvalékot, a mit persze ellenőrizni nem tudott. Hogy, hogy nem, — megint ott termett a vásárbiztos és a dolog vége az lett, hogy a fűszerest mivel igen nagy mérvű hamisítást és visszaesést állapítottak meg, 10 nap elzárásra és 600 korona pénzbírságra ítélték.

Ilyen a mi tejkünk minősége. A mennyiségről csak a gyerekes anyák és betegek sóhaja tud valódi képet adni, meg a tejesarnokok körül utcajelenetek. Bezzeg a tejszínhabot még mindig nem tiltották el, holott mióta ezt a tervet a három hónap félretétel után újra elővették, megint egy hét telt el. Ez a vajudás, mint megállapították, naponta *legalább három-négyezer liter tejhiányt okoz és huszonötezer liter tej lefőlözését jelent.* Bécsben, Drezdában, Berlinben is megcsinálták, hát ott talán mégis tudják, hogy miért tették. Élelmezés kérdésekben úgy állunk, hogy igazán vakon utánozhatjuk a külföldet.

A tizes bizottság mai ülésének másik főtárgya a *sertések értékesítése* lesz, melyet a multkor hamis kalkuláció miatt, vagy ha tetszik: helyes kalkuláció hijján kellett elhalasztani. A főváros élelmezési vezetősége ugyanis utasította a vásárpénztár igazgató-ságát, hogy a főváros által beszerzett

és hizlalt sertések termelési költségeit, meg az egész sertésüzlet rentabilitását számszerűen mutassa ki. A kimutatás meg is jelent a Fővárosi Közlöny valamelyik mult heti számában s a bizottság tagjainak rendelkezésére áll.

Vázsonyi Vilmos, a ki tudvalevőleg soha életében nem volt disznókereskedő, kezébe vette a gyönyörűes kalkulációt és a logika egyszerű törvényei alapján nyomban megállapította, hogy a számítás nem lehet helyes, mert téves alapon indul. Az élő sertés árát ugyanis a vásárpénztár kalkulánsa 5 kor. 20 fillérben vette fel, holott a ma készre hizlalt sertések hat hónap előtti vételára élősulyban 3 koronánál több nem lehetett.

— Ha — mondotta Vázsonyi — az élősuly árát 5 korona 20 fillérben, szóval a mai árban méltóztatik megállapítani, akkor ezt az árat *majd csak a hat hónap mulva* bemutatandó sertésértékesítési kalkuláció kimutatásánál méltóztatassék alapul venni.

Vázsonyi érvelését a kormány megbizottja, Serbán János miniszteri tanácsos azonnal magáévá tette, s maga a vásárpénztár vezérigazgatója is ott helyben *kénytelen volt elismerni, hogy az egész számítás egy fabatkát sem ér.*

Mára várják az új kalkuláció bemutatását, melyből ki fog derülni, hogy a főváros sokkal többet keres sertésein, mint a mennyit a vásárpénztár első intrádára bevallani hajlandó volt.